

vandaag

Stevo Akkerman

De tank der schande

Dit is het verhaal van drie Russische tanks. De eerste tank is de eenzame T34, afkomstig uit de Tweede Wereldoorlog, die dinsdag het Rode Plein opreed. De tweede stond ooit in Praag, de derde staat nu Groesbeek.

Wat gebeurde er op het Rode Plein, onder het toezien van Vladimir Poetin? De viering van Overwinningdag, normaal gesproken een militair spektakel, was dit jaar kort, somber en grimmig. Het was alsof die ene, oude tank wilde zeggen: de rest is op het slagveld, strijdend tegen een terugkerend fascisme. "Vandaag staat de beschaving weer op een beslissend keerpunt", zei Poetin. "Er is een echte oorlog ontketend tegen ons vaderland. Ze zijn vergeten wie de nazi's uiteindelijk verslagen heeft."

De Sovjet-Unie versloeg Hitler-Duitsland, dat is het verhaal, en het is niet onwaar, maar de hele waarheid is het niet. De Sovjet-Unie sloot in 1939 nog een niet-aan-

valsverdrag met Hitler, ten koste van Polen, dat werd opgedeeld. Nadat Hitler de Sovjet-Unie toch binnenviel, voegde Stalin zich bij de geallieerden, Duitsland werd van twee kanten klemgezet en daardoor werden de nazi's uiteindelijk verslagen.

In Moskou wordt dit tegenwoordig gereduceerd tot: wij, Russen, hebben de wereld gered van het nazisme en wij zullen dat weer doen. Dat gaat aan van alles voorbij, om te beginnen aan het feit dat de Russen 'slechts' 56 procent van de Sovjet-bevolking vormden, 44 procent was niet-Russisch. Dmitri Medvedev, Poetins stand-in, liet dat gisteren liever onbesproken en beriep zich op 'meer dan een miljoen Sovjet-militairen' die hun leven gaven 'om Europa te bevrijden van van het fascisme'. Hij wees op Polen – gewaagd, gezien 1939 – en hij wees op Tsjechië – ook gewaagd, gezien het vervolg van de geschiedenis.

Dat brengt me op de tweede Russische tank, die in Praag, ik heb 'm weleens eerder

ten tonele gevoerd. Deze tank was in 1945 op een sokkel geplaatst, maar zijn betekenis was allerminst stabiel, want de Sovjet-bevrijders van 1945 ontpopten zich daarna tot bezetters. En toen de Tsjechen (plus Slowaken) in 1968 probeerden een eigen weg in te slaan, arriveerden er nieuwe Russische

De Sovjet-Unie versloeg de nazi's? Dat is niet de hele waarheid

tanks, ditmaal om de communistische dictatuur te herstellen. Geen wonder dat de tank-op-de-sokkel alleen nog negatieve associaties oproept; na de val van het communisme werd hij uit protest verschillende keren roze gespoten en ten slotte verwijderd.

Het weer

Koel meiweer met buien en zonnige periodes. De temperatuur loopt op tot maximaal 17 graden.

Nanne Nanne Meulendijks

Goedemorgen Geuren maken virtual reality levensecht

Met een virtualrealitybril treedt een mens letterlijk een nieuwe wereld binnen. Terwijl omstanders slechts waarnemen dat iemand ineens vreemd gaat lopen of schrikbewegingen maakt om niets, waant de brildrager zich werkelijk op die steile klif of in dat onherbergzame oerwoud. Speciale geluidseffecten en het gevoel dat je iets kunt aanraken of vastpakken, maken de sensatie net echt. Bijna dan, want een virtuele wereld kun je niet ruiken. Het stinkt er niet, net zo min als het er geurt naar versgebakken brood. Er zijn wel VR-apparaatjes die geurtjes in je neus sprayen, maar die zijn zo knullig dat je meteen doorhebt dat het nep is.

Chinese technici presenteren deze week een slimme geurtechniek: kleine geurkaarsjes die ze met een

elektrisch stroompje kunnen verwarmen waardoor deze binnen anderhalve seconde hun werk doen. Ze passen op een stripje dat je op je bovenlip plakt of zit in de neus van een uitgebreid VR-masker.

Proefjes met een dertigtal geuren toonden de potentie van de vinding. Proefpersonen herkenden de luchtjes meteen, ze riepen ook de gewenste associaties of herinneringen op.

De Chinezen zien allerlei toepassingen voor zich. De geurtjes kunnen voor een betere overdracht zorgen bij onlinecolleges. Ze kunnen behulpzaam zijn in de communicatie met mensen die slecht horen of zien. Maar vooral: films en videogames worden levensechter als je de rozengeur of kruiddampen ook kunt ruiken.

Joep Engels

personalia

Radioprijs voor dj Armin van Buuren

Armin van Buuren heeft de Ere Zilveren Reissmicrofoon 2023 gewonnen. Dj Van Buuren, die een veelgeprezen club-artiest is, ontwikkelde de radio-show *A State of Trance* voor Slam!-voorloper ID&T Radio en dat groeide gestaag uit tot het populairste muziekprogramma ter we-

reld. Vanuit zijn hiervoor speciaal ontworpen radiostudio in Amsterdam brengt Armin van Buuren al mixend en presenterend wekelijks zo'n veertig miljoen luisteraars in meer dan tachtig landen in verveering, met sfeervolle selecties en onovertroffen overgangen.

Vier vrijwilligers krijgen Zilveren Anjer

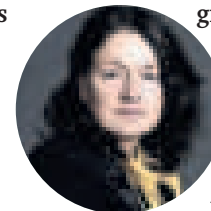
De Zilveren Anjers van het Prins Bernhard Cultuurfonds, een ereprijs voor betrokken vrijwilligers, worden op 9 juni in het Paleis op de Dam in Amsterdam uitgereikt door prinses Beatrix (foto). Ze zijn dit jaar toegekend aan Trudy en Willem van Riemsdijk uit Stiens (het echt-

paar wordt onderscheiden voor de inzet voor historische Friese gebouwen en landgoederen), Wesley Sekewael uit Vlissingen (voor behoud van Vlissingers industrieel erfgoed) en Eef Arnolds uit Holthe (voor onderzoek naar Drentse flora en paddenstoelen en natuurlijke bossen).

José Teunissen lector aan de HvA

José Teunissen is per 1 mei benoemd tot bijzonder lector *Fashion Design and Identity* aan de Hogeschool van Amsterdam (HvA). In deze nieuwe rol benadert ze mode als cultureel fenomeen, waarbij ze onderzoekt hoe mode inclusiever kan worden. De laatste jaren is er

groeïende aandacht voor dit onderwerp, en voor de dekolonisering van de modewereld. Daarnaast richt Teunissen zich met haar (internationale) onderzoek op innovatie voor duurzame mode. Teunissen is sinds maart directeur van het Amsterdam Fashion Institute.